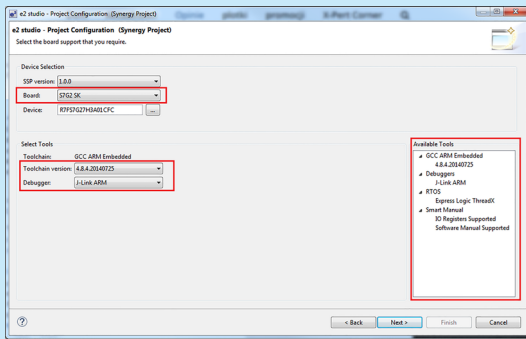
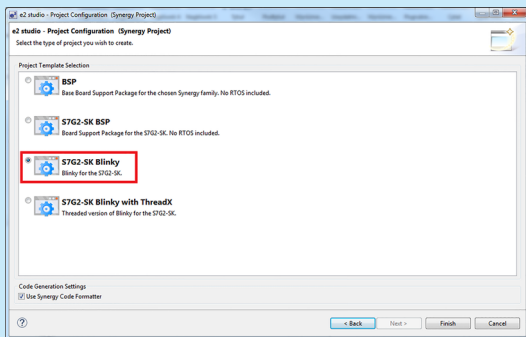

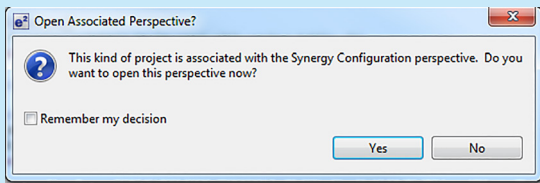
Rysunek 12. Okno konfiguracji projektu

Rysunek 13. Kolejne okno konfiguracji projektu

Rysunek 14. Wybór szablonu projektu

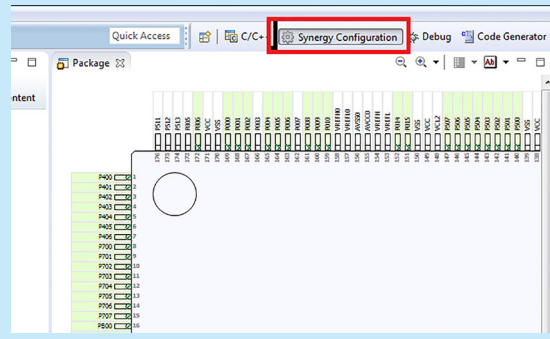

Rysunek 15. Wybór otwarcia perspektywy konfiguracji

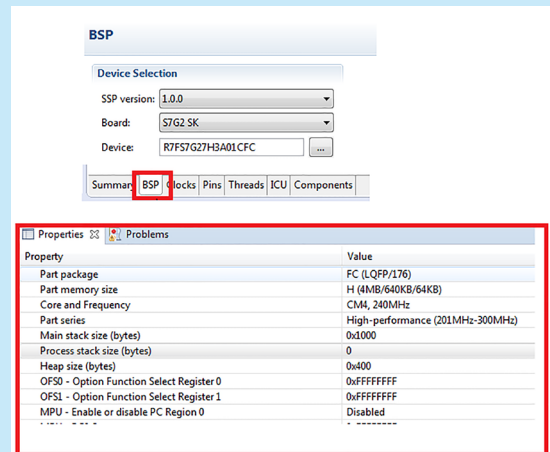
z menu *Help*. Wyszukiwanie najnowszych wersji wymaga połączenia komputera z Internetem. Po zainstalowaniu aktualizacji pakiet jest gotowy do użycia.

Formalny opis wszystkich okien, menu narzędziowego itp. jest możliwy, ale przynajmniej dla początkującego użytkownika mało przydatny. Najlepiej jest pokazać na prostym przykładzie tworzenie, kompilowanie i uruchomienie prostego przykładu. Bardziej zaawansowane funkcje e2studio (a jest ich sporo) można poznawać stopniowo w miarę potrzeb. Dlatego krok po kroku pokażę sposób utworzenia projektu dla mikrokontrolerów z rodziny Synergy.

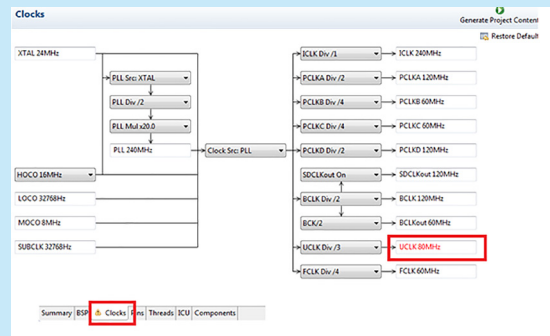
Pracę rozpoczynamy od wybrania z menu *File* polecenia *New* → *Synergy Project*. Otwiera się wtedy okno *Project Configuration* pokazane na **rysunku 12**, w którym musimy wpisać nazwę projektu w polu *Project Name* i wybrać folder dla plików projektu w polu *Location*. Po zaznaczeniu opcji *Use default location* projekt zostanie zapisany

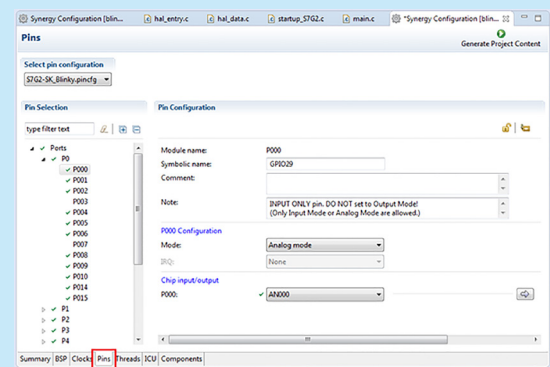
Rysunek 16. Otwieranie perspektywy konfiguracji

Rysunek 17. Zakładka ustawień BSP

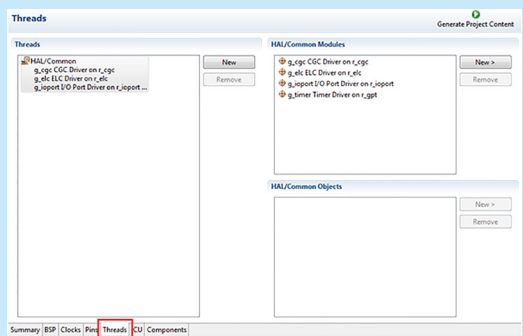

Rysunek 18. Zakładka Clock – konfigurowanie taktowania mikrokontrolera

Rysunek 19. Zakładka Pins

w lokalizacji domyślnej, przyjętej w momencie instalacji. Przy pierwszym projekcie jesteśmy proszeni o podanie ścieżki dostępu do pliku licencji kompilatora GCC. Jeżeli pakiet kompilatora został prawidłowo zainstalowany, to plik licencji jest zapisany w folderze domyślnym *Renesas\e2_studio\internal\projectgen\arm\Licenses*. Przy

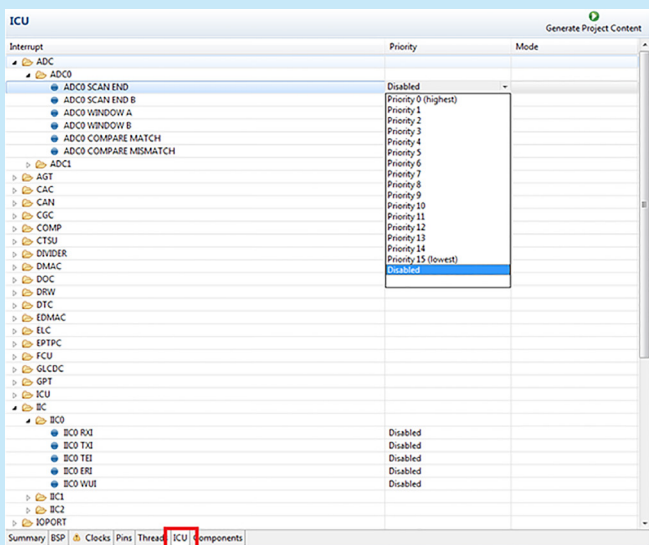
Rysunek 20. Zakładka Threads

tworzeniu kolejnych projektów nie musimy wskazywać pliku licencji.

Po zaakceptowaniu zmian jest wyświetlane okno konfiguracji projektu pokazane na **rysunku 13**. W tym oknie wybieramy moduł ewaluacyjny. W rozwijanej liście *Board* znajdujemy i zaznaczamy moduł SK-S7G2. Jednocześnie w oknie *Device* zostaje wyświetlony typ wybranego mikrokontrolera. Ponieważ mamy zainstalowany tylko bezpłatny kompilator GCC, to sekcja *Select Tools* pozostaje z ustawieniami domyślnymi. W oknie *Available Tools* są wyświetlane dostępne narzędzia dla naszego projektu: kompilator GCC ARM, programator/debugger J-Link ARM, RTOS Express Logic ThreadX, IO Register Supported oraz Software Manual Support.

W kolejnym kroku wybieramy szablon projektu S7G2-SK Blinky (**rysunek 14**). Po kliknięciu na przycisk *Finish* zostaje wyświetlone okno z pytaniem o otwarcie perspektywy konfiguracyjnej (**rysunek 15**). Klikamy na *Yes* i e2studio tworzy projekt według wybranego szablonu w pespektywie konfiguracyjnej.

```
Listing 2. Funkcja migania diodami LED
#include „hal_data.h”
/*****
 * @brief Blinky example application
 *
 * Blinks all leds at a rate of 1 second using the
 * software delay function provided by the BSP.
 * Only references two other modules including the BSP, IOPORT.
 *****/
void hal_entry(void) {
/* Define the units to be used with the software delay function */
const bsp_delay_units_t bsp_delay_units = BSP_DELAY_UNITS_MILLISECONDS;
/* Set the blink frequency (must be <= bsp_delay_units */
const uint32_t freq_in_hz = 2;
/* Calculate the delay in terms of bsp_delay_units */
const uint32_t delay = bsp_delay_units/freq_in_hz;
/* LED type structure */
bsp_leds_t leds;
/* LED state variable */
ioport_level_t level = IOPORT_LEVEL_HIGH;
/* Get LED information for this board */
R_BSP LedsGet(&leds);
/* If this board has no LEDs then trap here */
if (0 == leds.led_count)
{
while(1); // There are no LEDs on this board
}
while(1)
{
/* Determine the next state of the LEDs */
if(IOPORT_LEVEL_LOW == level)
{
level = IOPORT_LEVEL_HIGH;
}
else
{
level = IOPORT_LEVEL_LOW;
}
/* Update all board LEDs */
for(uint32_t i = 0; i < leds.led_count; i++)
{
g_ioport.p_api->pinWrite(leds.p_leds[i], level);
}
/* Delay */
R_BSP_SoftwareDelay(delay, bsp_delay_units);
}
}
```

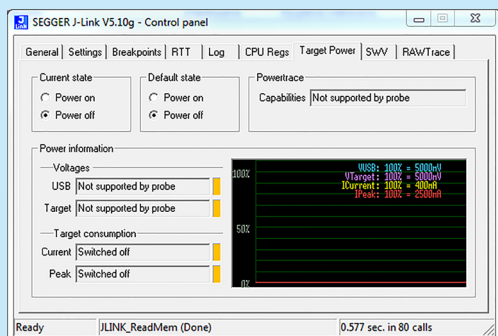

Rysunek 21. Zakładka ICU

Synergy Configuration

Mikrokontroler mający rozbudowane układy peryferyjne, systemy przerwań i taktowania wymaga wstępnej konfiguracji. Konfigurowanie zwykle wykonuje się zapisując rejestry konfiguracyjne. Im bardziej skomplikowany mikrokontroler, tym bardziej żmudne jest jego konfigurowanie. Aby ułatwić pracę programistom wiele programów narzędziowych IDE

```
Listing 1. Funkcja main()
extern void hal_entry(void);
int main(void)
{
    hal_entry ();
    return 0;
}
```

Rysunek 25. Okno sterujące sprzętowego debugera Segger J-Link

na liniach portów sterujących trzema diodami LED zamontowanymi na płytce SK-S7G2, zmienia go na przeciwny i odlicza opóźnienie ok 1 sekundy. Funkcja biblioteczna `R_BSP_SoftwareDelay` odlicza opóźnienie programowo – nie używa do tego celu liczników sprzętowych ani układu przerwań.

Jak wiemy, w projekcie zostały umieszczone pliki konfiguracyjne wygenerowane przez konfigurator Synergy. Konfigurowanie nie jest jawnie uruchamiane w programie głównym.

Listing 3. Funkcja Reset_Handler

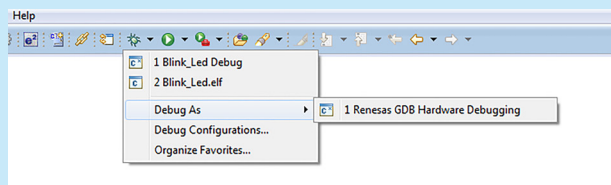
```

/*****
 * Function Name: Reset_Handler
 * Description: MCU starts executing here out of reset.
 * Main stack pointer is setup already.
 * Arguments : none
 * Return Value : none
 *****/
void Reset_Handler (void)
{
    /* Initialize system using BSP. */
    SystemInit();

    /* Call user application. */
    main();

    while (1)
    {
        /* Infinite Loop. */
    }
}

```


Rysunek 26. Uruchamianie debugowania

Listing 4. Funkcja inicjalizacji mikrokontrolera

```

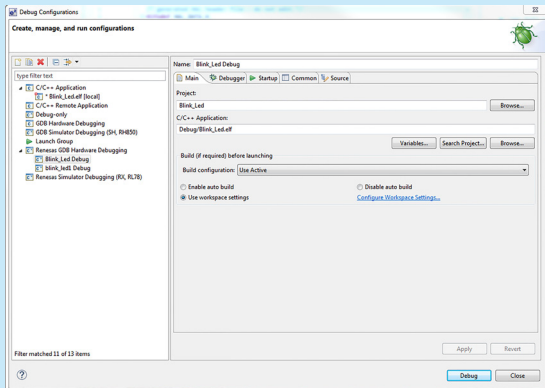
/*****
 * Function Name: SystemInit
 * Description : Setup MCU.
 * Arguments : none
 * Return Value : none
 *****/
void SystemInit (void)
{
    #if defined ( __GNUC__ ) && defined ( VFP_FP ) && !defined ( _SOFTFP_ ) || \
        ( defined ( __ICCARM__ ) && defined ( __ARMVFP__ ) && ( FPU_PRESENT == 1 ) )
        /* Enable the Cortex-M4 FPU only when -mfloat-abi=hard.
         * Code taken from Section 7.1, Cortex-M4 TRM (DDI0439C) */
        /* Set bits 20-23 to enable CP10 and CP11 coprocessor */
        SCB->CPACR |= (0xF << 20);
    #endif

    /* Call Pre C runtime initialization hook. */
    R_BSP_WarmStart(BSP_WARM_START_PRE_C);
    /* Initialize grouped interrupts. */
    bsp_group_interrupt_open();
    /* Configure system clocks using CGC module. */
    bsp_clock_init();
    /* Initialize register protection. */
    bsp_register_protect_open();
    /* Handle VBTICTLR register. */
    bsp_vbatt_init(&g_bsp_pin_cfg);
    /* Initialize pins. */
    g_ioport_on_ioport_init(&g_bsp_pin_cfg);
    /* Initialize C runtime environment. */
    /* Zero out BSS */
    #if defined( __GNUC__ )
        bsp_section_zero((uint8_t *)&_bss_start__, ((uint32_t)&_bss_end__ - (uint32_t)&_bss_start__));
    #elif defined( __ICCARM__ )
        bsp_section_zero((uint8_t *)__section_begin(„.bss”), (uint32_t)__section_size(„.bss”));
    #endif

    /* Copy initialized RAM data from ROM to RAM. */
    #if defined( __GNUC__ )
        bsp_section_copy((uint8_t *)&_etext,
            (uint8_t *)&_data_start__,
            ((uint32_t)&_data_end__ - (uint32_t)&_data_start__));
    #elif defined( __ICCARM__ )
        bsp_section_copy((uint8_t *)__section_begin(„.data_init”),
            (uint8_t *)__section_begin(„.data”),
            ((uint32_t)__section_size(„.data”)));
    /* Copy functions to be executed from RAM. */
    #pragma section=„.code_in_ram”
    #pragma section=„.code_in_ram_init”
        bsp_section_copy((uint8_t *)__section_begin(„.code_in_ram_init”),
            (uint8_t *)__section_begin(„.code_in_ram”),
            ((uint32_t)__section_size(„.code_in_ram”)));
    #endif

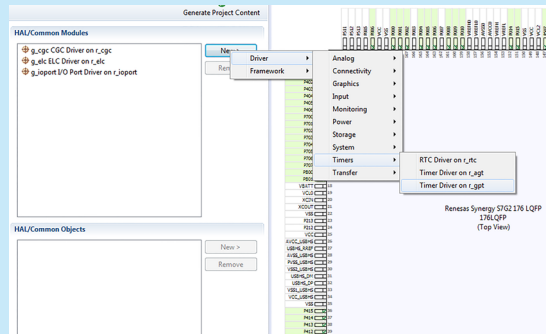
    /* Initialize SystemCoreClock variable. */
    SystemCoreClock = bsp_cpu_clock_get();
    /* Call Post C runtime initialization hook. */
    R_BSP_WarmStart(BSP_WARM_START_POST_C);
    /* Initialize the Hardware locks to 'Unlocked' */
    bsp_init_hardware_locks();
    /* Initialize ELC events that will be used to trigger NVIC interrupts. */
    bsp_irq_cfg();
    /* Initialize ELC. */
    g_elc_on_elc_init(&g_elc_cfg);
    /* Call any BSP specific code. No arguments are needed so NULL is sent. */
    bsp_init(NULL);
}

```


Rysunek 27. Okno debugowania konfiguracji

Żeby zobaczyć jak przebiega konfiguracja wykorzystamy możliwość sprzętowego debugowania programu. Projekt musi być ustawiany w trybie **Debug**. Robimy to klikając obok ikonki młotka w pasku narzędzi (rysunek 24). Następnie

Rysunek 28. Dodanie drivera GPT

kompilujemy projekt. Po bezbłędnym skompilowaniu możemy przejść do debugowania. Łączymy moduł kablem USB ze złączem microUSB (J19 – DEBUG_USB) z portem USB komputera PC. Po automatycznym zainstalowaniu się sterownika J-Link można przejść do sprzętowego debugowania programu. Jeśli debugger J-link jest przyłączony

Listing 5. Konfigurowanie taktowania mikrokontrolera

```

/*****
 * @brief Sets up system clocks.
 *****/
void bsp_clock_init (void)
{
    g_cgc_on_cgc.init();
    /* MOCO is default clock out of reset. Enable new clock if chosen. */
    cgc_clock_t clock;
    if (BSP_CFG_CLOCK_SOURCE != CGC_CLOCK_PLL)
    {
        clock = BSP_CFG_CLOCK_SOURCE;
        g_cgc_on_cgc.clockStart(clock, NULL);
    }
    else
    {
        /* Need to start PLL source clock and let it stabilize before starting PLL */
        clock = BSP_CFG_PLL_SOURCE;
        g_cgc_on_cgc.clockStart(clock, NULL);
        cgc_clock_cfg_t pll_cfg;
        /* Set PLL Divider. */
        pll_cfg.divider = BSP_CFG_PLL_DIV;
        /* Set PLL Multiplier. */
        pll_cfg.multiplier = BSP_CFG_PLL_MUL;
        /* Set PLL Source clock. */
        pll_cfg.source_clock = clock;
        while (SSP_ERR_STABILIZED != g_cgc_on_cgc.clockCheck(clock))
        {
            /* Wait for PLL clock source to stabilize */
        }
        g_cgc_on_cgc.clockStart(CGC_CLOCK_PLL, &pll_cfg);
        clock = CGC_CLOCK_PLL;
    }
    R_ROMC->ROMCEN = 1; /* Enable ROM cache */
    /* MOCO, LOCO, and subclock do not have stabilization flags that can be checked. */
    if ((CGC_CLOCK_MOCO != clock) && (CGC_CLOCK_LOCO != clock) && (CGC_CLOCK_SUBCLOCK != clock))
    {
        while (SSP_ERR_STABILIZED != g_cgc_on_cgc.clockCheck(clock))
        {
            /* Wait for clock source to stabilize */
        }
    }
    cgc_system_clock_cfg_t sys_cfg;
    sys_cfg.iclk_div = BSP_CFG_ICLK_DIV;
    sys_cfg.pclk_a_div = BSP_CFG_PCKA_DIV;
    sys_cfg.pclk_b_div = BSP_CFG_PCKB_DIV;
    sys_cfg.pclk_c_div = BSP_CFG_PCKC_DIV;
    sys_cfg.pclk_d_div = BSP_CFG_PCKD_DIV;
    sys_cfg.fclk_div = BSP_CFG_FCK_DIV;
    sys_cfg.bclk_div = BSP_CFG_BCK_DIV;
    /* Set which clock to use for system clock and divisors for all system clocks. */
    g_cgc_on_cgc.systemClockSet(clock, &sys_cfg);
    /* Set USB clock divisor. */
    g_cgc_on_cgc.usbClockCfg(BSP_CFG_UCK_DIV);
    /* Configure BCLK */
    #if BSP_CFG_BCLK_OUTPUT == 1
        g_cgc_on_cgc.busClockOutCfg(CGC_BCLOCKOUT_DIV_1);
        g_cgc_on_cgc.busClockOutEnable();
    #elif BSP_CFG_BCLK_OUTPUT == 2
        g_cgc_on_cgc.busClockOutCfg(CGC_BCLOCKOUT_DIV_2);
        g_cgc_on_cgc.busClockOutEnable();
    #else
        g_cgc_on_cgc.busClockOutDisable();
    #endif
    /* Configure SDRAM Clock */
    #if BSP_CFG_SDCLK_OUTPUT == 0
        g_cgc_on_cgc.sdramClockOutDisable();
    #else
        g_cgc_on_cgc.sdramClockOutEnable();
    #endif
}

```

```

Listing 6. Plik nagłówkowy bsp_clock_cfg.h
/* generated configuration header file - do not edit */
#ifndef BSP_CLOCK_CFG_H_
#define BSP_CLOCK_CFG_H_
#define BSP_CFG_XTAL_HZ (24000000) /* XTAL 24000000Hz */
#define BSP_CFG_PLL_SOURCE (CGC_CLOCK_MAIN_OSC) /* PLL Src: XTAL */
#define BSP_CFG_HOCO_FREQUENCY (0) /* HOCO 16MHz */
#define BSP_CFG_PLL_DIV (CGC_PLL_DIV_2) /* PLL Div /2 */
#define BSP_CFG_PLL_MUL (20.0) /* PLL Mul x20.0 */
#define BSP_CFG_CLOCK_SOURCE (CGC_CLOCK_PLL) /* Clock Src: PLL */
#define BSP_CFG_ICK_DIV (CGC_SYS_CLOCK_DIV_1) /* ICLK Div /1 */
#define BSP_CFG_PCKA_DIV (CGC_SYS_CLOCK_DIV_2) /* PCLKA Div /2 */
#define BSP_CFG_PCKB_DIV (CGC_SYS_CLOCK_DIV_4) /* PCLKB Div /4 */
#define BSP_CFG_PCKC_DIV (CGC_SYS_CLOCK_DIV_4) /* PCLKC Div /4 */
#define BSP_CFG_PCKD_DIV (CGC_SYS_CLOCK_DIV_2) /* PCLKD Div /2 */
#define BSP_CFG_SDCLK_OUTPUT (1) /* SDCLKout On */
#define BSP_CFG_BCK_DIV (CGC_SYS_CLOCK_DIV_2) /* BCLK Div /2 */
#define BSP_CFG_BCLK_OUTPUT (2) /* BCK/2 */
#define BSP_CFG_UCK_DIV (CGC_USB_CLOCK_DIV_5) /* UCLK Div /5 */
#define BSP_CFG_FCK_DIV (CGC_SYS_CLOCK_DIV_4) /* FCLK Div /4 */
#endif /* BSP_CLOCK_CFG_H_ */

```

do komputera, to automatycznie jest wyświetlane okno *Segger J-Link Control Panel* (rysunek 25). Debugowanie jest uruchamiane po kliknięciu na ikonkę przypominającą owada i wybraniu *Debug As → Renesas GDB Hardware Debugging*

```

Listing 7. Zmodyfikowany fragment pliku hal_data.h
extern const timer_instance_t g_timer;
#if TIMER_ON_GPT_CALLBACK_USED_g_timer
void user_gpt_callback(timer_callback_args_t * p_args);
#endif

```

```

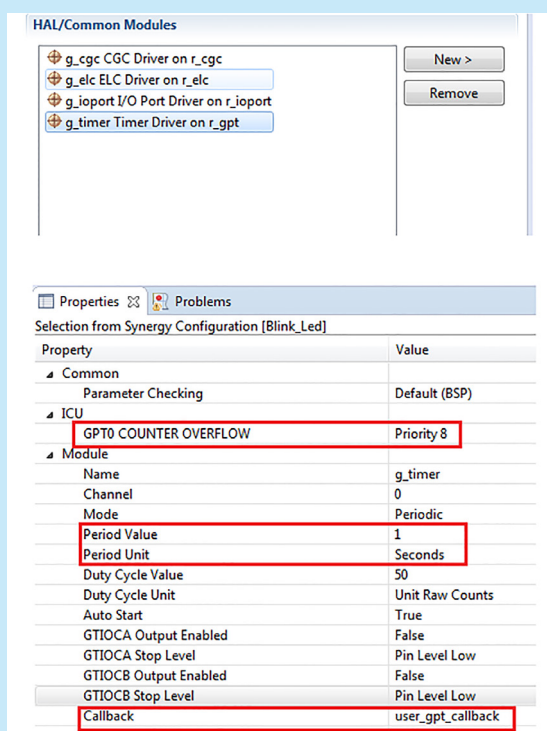
Listing 8. zmodyfikowany fragment pliku hal_data.c
#pragma weak user_gpt_callback user_gpt_callback_internal
static timer_ctrl_t g_timer_ctrl;
static const timer_cfg_t g_timer_cfg =
{
    .mode = TIMER_MODE_PERIODIC, .period = 1, .unit = TIMER_UNIT_PERIOD_SEC, .duty_cycle = 50, .duty_cycle_unit =
    =
    TIMER_PWM_UNIT_RAW_COUNTS,
    .channel = 0, .autostart = true, .p_callback = user_gpt_callback, .p_context = &g_timer, .p_extend = &g_
    timer_extend };
/* Instance structure to use this module. */
const timer_instance_t g_timer =
{
    .p_ctrl = &g_timer_ctrl, .p_cfg = &g_timer_cfg, .p_api = &g_timer_on_gpt };
#if TIMER_ON_GPT_CALLBACK_USED_g_timer
/*****
 * @brief This is a weak example callback function.
 * It should be overridden by defining a user callback
 * function with the prototype below.
 * - void user_gpt_callback(timer_callback_args_t * p_args)
 * @param[in] p_args Callback arguments used to identify
 * what caused the callback.
 *****/
void user_gpt_callback_internal(timer_callback_args_t * p_args);
void user_gpt_callback_internal(timer_callback_args_t * p_args)
{
    /** Do nothing. */
    SSP_PARAMETER_NOT_USED(p_args);
}

```

```

Listing 9. Procedura obsługi przerwania
volatile bool g_timer_flag;
void user_gpt_callback(timer_callback_args_t * p_args)
{
    g_timer_flag = true;
}

```


Rysunek 29. Właściwości drivera GPT

(rysunek 26). Debugger programu e2studio działa podobnie jak w środowiskach IDE innych producentów. Do sterowania debugowaniem używa się następujących ikonек:

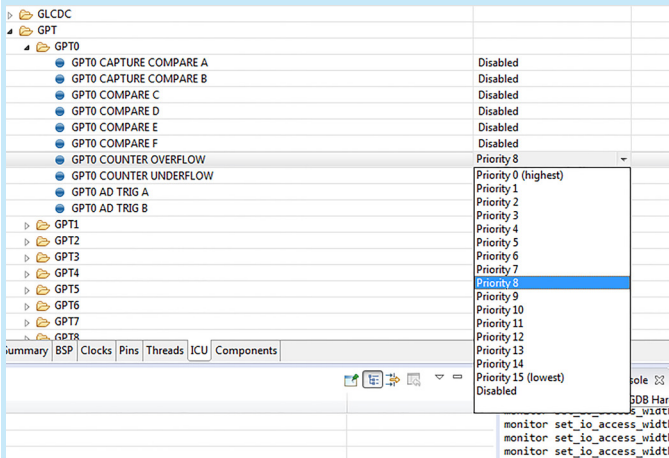
- uruchom program,
- zatrzymaj program,
- zakończ debugowanie,
- odłącz proces debugowania,
- wykonanie jednego kroku programu z wejściem do funkcji,
- wykonanie całej funkcji,
- krok powrotu,
- debugowanie instrukcji assemblera,
- usuń wszystkie punkty zatrzymania (breakpoints),
- zapisz program do pamięci,
- zeruj debugger,
- zeruj mikrokontroler (działanie programu),
- odśwież.

Po uruchomieniu debugowania automatycznie są wyświetlane okna: *Debug*, *Project Explorer*, okno

```

Listing 10. Miganie diodami ze zmodyfikowanym odliczaniem opóźnień
ssp_err_t err;
/* Define the units to be used with the software delay function */
const bsp_delay_units_t bsp_delay_units = BSP_DELAY_UNITS_MILLISECONDS;
/* Set the blink frequency (must be <= bsp_delay_units) */
const uint32_t freq_in_hz = 2;
/* Calculate the delay in terms of bsp_delay_units */
const uint32_t delay = bsp_delay_units/freq_in_hz;
/* LED type structure */
bsp_leds_t leds;
/* LED state variable */
ioport_level_t level = IOPORT_LEVEL_HIGH;
/* Get LED information for this board */
R_BSP_LedsGet(&leds);
err = g_timer.p_api->open(g_timer.p_ctrl, g_timer.p_cfg);
if (SSP_SUCCESS != err)
{
while(1);
}
/* If this board has no LEDs then trap here */
if (0 == leds.led_count)
{
while(1); // There are no LEDs on this board
}
while(1)
{
/* Determine the next state of the LEDs */
if(IOPORT_LEVEL_LOW == level)
{
level = IOPORT_LEVEL_HIGH;
}
else
{
level = IOPORT_LEVEL_LOW;
}
/* Update all board LEDs */
for(uint32_t i = 0; i < leds.led_count; i++)
{
g_ioport.p_api->pinWrite(leds.p_leds[i], level);
}
/* Delay */
while (false == g_timer_flag);
g_timer_flag = false;
//R_BSP_SoftwareDelay(delay, bsp_delay_units);
}

```


Rysunek 30. Konfigurowanie przerw od drivera GPT0

z debugowanym kodem i *Disassembly*. W oknie z debugowanym kodem będziemy oglądać wykonywanie programu napisanego w C, a w oknie *Dissassembly* kod w assemblerze. Teraz możemy zobaczyć jak się wykonuje nasz program z listingu 2. Wskaźnik rozkazów nie zatrzymuje się na wywołaniu pierwszej procedury z funkcji *main()*, ale na pierwszej procedurze funkcji *Reset_Handler()*, którą pokazano na listingu 3. Jak się łatwo domyślić, jest to funkcja wywoływana po zerowaniu mikrokontrolera i to dopiero ona wywołuje funkcję główną *main()*. Jednak zanim to nastąpi, wywoływana jest funkcja *System Init()* umieszczona w pliku *startup_S7G2.c* (listing 4).

Zgodnie z przewidywaniami inicjalizacja jest dość rozbudowana i zawiera procedury ustawiające między innymi taktowanie, system przerw, protekcję zapisu rejestrów, inicjowanie linii GPIO itp. Każdą z funkcji inicjalizujących można w debuggerze wykonywać krokowo i posiłkując się

dokumentacją mikrokontrolera patrzeć jak postępuje konfigurowanie mikrokontrolera. Możemy jako przykład zobaczyć jak wygląda ustawianie taktowania mikrokontrolera wykonywane przez procedurę *bsp_clock_init* (listing 5). Ustawienia taktowania są zapisane w pliku *bsp_clock_cfg.h* (listing 6). Istnieje też możliwość debugowania konfiguracji projektu. Zamiast *Debug As* klikamy na *Debug Configurations* i w nim na zakładkę *Debug* (rysunek 27). Po kliknięciu na przycisk *Debug* jest wyświetlane okno z plikiem *startup_S7G2.c* (rysunku 28).

Na koniec pokażę jak dodać nowy komponent do konfiguracji projektu. Będzie to sprzętowy timer GPT odliczający opóźnienia. Ma on zastąpić możliwość programowego odliczania opóźnień w naszym projekcie. Jak wiemy dodawanie komponentów może być wykonywane za pomocą zakładki *Threads*. Najpierw konfigurujemy przerwanie od GPT0 zgłaszane przy przepełnieniu licznika (rysunek 29). Potem we właściwościach licznika (zakładka *Threads*) wpisujemy: *Period value=1*, *Period unit = seconds*, *Callback = user_gpt_callback* (rysunek 30). Tak skonfigurowany Timer przepełnia się i zgłasza przerwanie co 1 sekundę. Teraz na podstawie nowej konfiguracji *Synergy Configurator* wygeneruje nowe pliki konfiguracyjne po kliknięciu na *Generate Project Content*. W pliku *hal_data.h* konfigurator dopisał definicje pokazane na listingu 7. A w pliku *hal_data.c* konfigurator dopisał definicję konfiguracji licznika (listing 8). Teraz pozostaje napisać tylko procedurę *user_gpr_callback* wywołwaną przy każdym zgłoszeniu przerwania od licznika GPT. Tę procedurę możemy umieścić tylko w pliku *hal_entry.c*, jak pokazano na listingu 9. Zmodyfikowana pętla cyklicznie gasząca i zapalająca diody LED na module ewaluacyjnym pokazano na listingu 10.

Tomasz Jabłoński, EP